

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2024 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił I. M. (1) prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia za okres od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. wskazując, iż adresatowi decyzji odmówiono zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego z powodu kontynuowania umowy zlecenia stanowiącej tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

I. M. (1) wniósł odwołanie od tej decyzji domagając się przyznania zasiłku chorobowego za okres od 14 listopada 2023 r. do 4 grudnia 2023 r. oraz od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. Wskazał, że pomimo umowy zlecenia podpisanej w dniu 7 lutego 2023 r. nie podejmował z jej tytułu aktywnej pracy z uwagi na zły stan zdrowia i nie otrzymywał wynagrodzenia. Nie odprowadzał również z tytułu umowy zlecenia dobrowolnych składek na ubezpieczenie chorobowe, ponieważ miał takie ubezpieczenie wcześniej zagwarantowane z tytułu umowy o pracę. Nadto wskazał, że przebywając na zwolnieniu lekarskim nie wiedział, że umowa o pracę nie zostanie z nim przedłużona.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

I. M. (1) był zatrudniony w oparciu o umowę o pracę w (...) z siedzibą w S. od dnia 1 września 2022 r. do dnia 30 listopada 2023 r.

W okresie od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. ubezpieczony pozostawał niezdolny do pracy.

Niesporne, nadto zaświadczenie płatnika składek (akta organu - nienumerowane), wniosek o zasiłek chorobowy (akta organu - nienumerowane), oświadczenie do wniosku o zasiłek chorobowy – (akta organu - nienumerowane), przesłuchanie ubezpieczonego k. 40

W okresie od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r., o jakim mowa w spornej decyzji, ubezpieczony nie był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń, nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, nie miała wypłacanego zasiłku dla bezrobotnych ani innych świadczeń przez urząd pracy.

Poza trwającym do końca listopada 2023 r. zatrudnieniem pracowniczym I. M. (1) miał od dnia 7 lutego 2023 r. zawartą umowę zlecenia z (...) z siedzibą w K.. Umowa dotyczyła wykonywania przez zleceniobiorcę usług(...), usług (...) oraz czynności pomocniczych.

W okresie od 10 października 2023 r. ubezpieczony pozostawał niezdolny do pracy z uwagi na stan zdrowia - nie wykonywał obowiązków wynikających z umowy o pracę ani z umowy zlecenia. Umowa o pracę została rozwiązana z dniem 30 listopada 2023 r. Z chwilą rozwiązania umowy o pracę, wykonywanie umowy zlecenia z dnia 7 lutego 2023 r. stało się dla ubezpieczonego tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Zgłoszenie I. M. (2) do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia (wyłącznie obowiązkowych) nastąpiło w dniu 15 lutego 2024 r. ze wskazaniem daty powstania obowiązku ubezpieczenia od dnia 1 grudnia 2023 r.

Płatnik ubezpieczonego (zleceniodawca – (...)) w grudniu 2023 r. i styczniu 2024 r. składał za ubezpieczonego deklaracje zerowe. Z deklaracji tych wynika, że ubezpieczony w grudniu 2023 r. i styczniu 2024 r. nie uzyskał przychodu z umowy zlecenia. Umowa zlecenia w okresie niezdolności do pracy nie była wykonywana.

Dowody : zaświadczenie płatnika składek, wniosek o zasiłek chorobowy, oświadczenie do wniosku o zasiłek chorobowy – nienumerowane karty akt zasiłkowych, przesłuchanie ubezpieczonego k. 40,

W okresie zatrudnienia pracowniczego ubezpieczony nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z umowy zlecenia, a po 1 grudnia 2023 r. nie został zgłoszony przez zleceniodawcę (...) do ubezpieczenia chorobowego. Został zgłoszony dopiero z momentem rozpoczęcia wykonywania umowy zlecenia. **Niesporne.**

Sąd zważył, co następuje.

Odwwołanie okazało się uzasadnione.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o korespondujące ze sobą dowody w postaci przesłuchania ubezpieczonego oraz zgromadzonych dokumentów w aktach zasiłkowych ubezpieczonego. Brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania któregokolwiek z tych dowodów. W istocie zresztą okoliczności faktyczne pozostawały, jak wynika ze stanowisk stron, poza sporem. Organ rentowy nie zarzucał bowiem I. M. (1) faktycznego realizowania czynności z umowy zlecenia w okresie objętym zaskarżoną decyzją, a powoływał się na odmówienie ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. po ustaniu zatrudnienia u płatnika składek (...) z siedzibą w S. wskazując, że ubezpieczony kontynuuje zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia w (...)

Sporna decyzja objęta niniejszym postępowaniem dotyczy okresu od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r., w którym ubezpieczony nie posiadał już pracowniczego tytułu do ubezpieczenia, gdyż został wyrejestrowany przez pracodawcę i nie został zgłoszony przez (...) z tytułu zawartej umowy zlecenia do ubezpieczenia chorobowego. Ubezpieczony I. M. (1) nie wykonywał także w spornym okresie żadnej pracy zarobkowej i nie wykonywał umowy zlecenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.2022, poz. 1732, zwaną dalej „ustawą zasiłkową”), zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Jeśli niezdolność do pracy powstanie w czasie zatrudnienia i trwa nadal po jego ustaniu, byłemu pracownikowi nadal przysługuje prawo do zasiłku chorobowego. Wówczas funkcją zasiłku chorobowego nie jest już rekompensata utraconego zarobku wskutek niezdolności do pracy, lecz zapewnienie środków na okres konieczny do pozyskania nowych źródeł dochodu, przy słusznym założeniu, że niezdolność do pracy stanowi przeszkodę w ich uzyskaniu (wyrok SN z 5.8.1999 r., II UKN 68/99, uchwała SN z 12.6.2002 r., III UZP 4/02).

Od zasady tej ustawodawca wprowadził jednak wyjątki. Określone zostały one w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z wymienionym przepisem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, m. in. wówczas, gdy osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby (art. 13 ust. 1 pkt 2). Przepis art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej przewiduje też brak prawa do świadczenia po ustaniu ubezpieczenia chorobowego w przypadku posiadania przez uprawnionego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 13 ust. 1 pkt 1), prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (art. 13 ust. 1 pkt 4), podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (art. 13 ust. 1 pkt 5) lub niespełnienia przesłanek z art. 4 ust. 1 ustawy (art. 13 ust. 1 pkt 3).

W niniejszej sprawie organ rentowy, stwierdzając po stronie ubezpieczonego brak prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia pracowniczego, powoływał się na wskazany wyżej art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. W sprawie bezspornym było, że po 30 listopada 2023 r. (dacie ustania stosunku pracy) ubezpieczony miał zawartą umowę zlecenia z (...) Zleceniobiorcy (pomijając zbieg tytułów ubezpieczeń) podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a na swój wniosek mogą dobrowolnie podlegać też ubezpieczeniu chorobowemu (art. 12. ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Zdaniem sądu, tytułem ubezpieczenia jest wykonywana umowa cywilnoprawna,

o czym świadczy art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, mówiący o osobach wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Samo zawarcie umowy o świadczenie usług i jej niewykonywanie takim tytułem nie jest już choćby z tego powodu, że podstawa wymiaru składek (i zasiłków) jest zerowa.

W okresie od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r., czyli w okresie którego dotyczy sporna decyzja, wspomniana umowa zlecenia łączyła strony, czyli ubezpieczonego i (...) lecz nie była faktycznie wykonywana, z uwagi na stan zdrowia ubezpieczonego.

Stosownie do art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała m.in. nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Zdaniem Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie te przesłanki.

Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia to rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej przysługującej co do zasady osobom ubezpieczonym. Zasiłek chorobowy ma rekompensować okresowy brak dochodu osobie czasowo - bez swojej winy - z uwagi na stan zdrowia pozbawionej możliwości zarobkowania. Osoba nie posiadająca tytułu ubezpieczenia takiego stałego dochodu nie osiąga, jej sytuacja finansowa w czasie choroby nie ulega zatem pogorszeniu. Jeśli jednak niezdolność do pracy pojawia się bezpośrednio po ustaniu tytułu ubezpieczenia, gdy osoba chora nie miała jeszcze realnych możliwości uzyskać nowego tytułu ubezpieczenia, ustawodawca przewiduje zapewnienie jej środków utrzymania w postaci zasiłku chorobowego nie widzi jednak podstaw do rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej na osoby, które osiągają dochód z innych źródeł stałych wynikających z podlegania powszechnemu systemowi ubezpieczeń (emerytura, renta z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek dla bezrobotnych etc.) albo które mogą otrzymać zasiłek chorobowy z innego istniejącego tytułu ubezpieczenia, ewentualnie mogłyby go uzyskać gdyby z tego tytułu przystąpiły do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, czego z własnej woli nie uczyniły. Taka sytuacja nie zaistniała u I. M..

Odwołujący się miał wcześniej zawartą umowę zlecenia, która formalnie trwała także po ustaniu pracowniczego, wcześniejszego tytułu ubezpieczenia (umowy o pracę), lecz umowy tej nie wykonywał. W ustalonym stanie faktycznym sprawy ubezpieczony od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. nie wykonywał faktycznie pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej 7 lutego 2023 r. z (...)Ubezpieczony z tego tytułu nie uzyskał żadnego dochodu w okresie spornym, natomiast dnia 29 lutego 2024 r. umowa zlecenia została formalnie rozwiązana.

Sąd rozpoznający sprawę podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 9 czerwca 2022 r. (...) 463/21, iż w przypadku umów zlecenia dla spełnienia wskazanej w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej przesłanki negatywnej kontynuowania wcześniej podjętej działalności zarobkowej konieczne jest wykazanie rzeczywistej aktywności ukierunkowanej na uzyskanie dochodu, a nie sam fakt formalnego związania zawartą wcześniej umową zlecenia. W okolicznościach rozpatrywanej sprawy, gdzie nie było sporne, iż w okresie od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r. ubezpieczony nie wykonywał żadnych czynności z tytułu wcześniej zawartej umowy zlecenia z (...) oznacza to, że zachowuje on prawo do zasiłku chorobowego z tytułu ubezpieczenia chorobowego związanego z umową o pracę, która ustała w dniu 30 listopada 2023 r.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał I. M. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2023 r. do 1 stycznia 2024 r.

sędzia Joanna Szyjewska-Bagińska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

sędzia Joanna Szyjewska-Bagińska